

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ПВНЗ «МІЖНАРОДНИЙ ЕКОНОМІКО-ГУМАНІТАРНИЙ
УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ АКАДЕМІКА СТЕПАНА ДЕМ'ЯНЧУКА»**

КАФЕДРА ПСИХОЛОГІЇ

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ІСТОРІЯ ПСИХОЛОГІЇ

для студентів

Освітньої програми:	Психологія
Рівня вищої освіти:	першого (бакалаврського)
на здобуття освітнього ступеню:	бакалавра
за спеціальністю:	053 Психологія
галузі знань:	05 Соціальні та поведінкові науки

Рівне – 2020

Робоча програма: «Історія психології» для студентів рівня вищої освіти першого (бакалаврського), що навчаються за спеціальністю 053 Психологія у галузі знань 05 Соціальні та поведінкові науки.

Розробник: ст.викл. Дерев'янко Н.З.

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри психології

Протокол від «27»серпня 2020 року № 1

Завідувач кафедри _____ доц. Михальчук Ю.О.
(підпис) (прізвище та ініціали)

Схвалено навчально-методичною комісією педагогічного факультету

Протокол від «27»серпня 2020 року № 1

Голова _____ (доц.Хом'як О.А.)
(підпис) (прізвище та ініціали)

Гарант освітньо-професійної програми «Психологія» зі спеціальності 053 Психологія у галузі знань 05 Соціальні та поведінкові науки рівня вищої освіти першого (бакалаврського)

доц. Мороз О.І. _____
(підпис)

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів 3	Галузь знань: 05 «Соціальні та поведінкові науки»	Нормативна	
Змістових модулів 3	Спеціальність: 053 «Психологія»	Рік підготовки:	
		1-й	1-й
		Лекції	
Загальна кількість годин 90/90	Бакалаврський рівень	16 год.	8 год.
		Практичні, семінарські	
		14 год.	6 год.
		Самостійна робота	
		60 год.	76 год.
		Індивідуальні завдання: год.	
		Вид контролю: екзамен	

Робоча програма навчальної дисципліни «Історія психології» складена відповідно до освітньо-професійної програми підготовки здобувачів вищої освіти першого (бакалаврського) рівня спеціальності 053 Психологія.

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета. Сучасне психологічне наукове знання неможливо розглядати лише за нинішніми вимірами, воно повною мірою залежить від попередніх донедавна наукових, філософсько - психологічних ідей мислителів, вчених різних галузей, які дозволяють розглядати знання про психіку і світ психічних явищ в їх історичному аспекті. Володіння історією психології звичайно не обмежується знаннями минулого, воно сприяє розумінню і виконанню завдань, які вирішуються сьогодні вченими. Знання історії психології необхідне і для розуміння різних підходів, теорій, напрямів, шляхів і тенденцій її розвитку отже метою курсу «Історії психології» є вивчення студентами історії виникнення та розвитку психологічної науки, основних тенденцій та концепцій наукової думки від найдавніших часів до наших днів.

Під час практичних занять, індивідуальної навчально-дослідницької та самостійної роботи студенти, майбутні психологи *набувають таких програмних компетентностей: ЗКЗ (загальні компетентності), ФКЗ (фахові компетентності).*

ЗК2. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.

ЗК3. Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій.

ЗК11. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.

СК1. Здатність оперувати категоріально-понятійним апаратом психології

СК2. Здатність до ретроспективного аналізу вітчизняного та зарубіжного досвіду розуміння природи виникнення, функціонування та розвитку психічних явищ.

СК3. Здатність до розуміння природи поведінки, діяльності та вчинків.

СК4. Здатність самостійно збирати та критично опрацьовувати, аналізувати та узагальнювати психологічну інформацію з різних джерел

Результати навчання за дисципліною

Опанувавши дисципліну «Історія психології», студенти повинні мати такі програмні результати навчання:

ПР1. Аналізувати та пояснювати психічні явища, ідентифікувати психологічні проблеми та пропонувати шляхи їх розв'язання

ПР2. Розуміти закономірності та особливості розвитку і функціонування психічних явищ в контексті професійних завдань

ПР3. Здійснювати пошук інформації з різних джерел, у т.ч. з використанням інформаційно-комунікаційних технологій, для вирішення професійних завдань.

3. Програма навчальної дисципліни

4. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин											
	денна форма						Заочна форма					
	усього	у тому числі					усього	у тому числі				
		л	п	лаб	інд	с.р.		л	п	лаб	інд	с.р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Змістовий модуль 1. Історія психології — особлива галузь знань												
Тема 1 Розвиток психологічних знань в рамках вчення про душу Аспекти наукової діяльності.	10	2	2			6	12	2	2			8
Тема 2 Філософське вчення про свідомість.	8	2				6	8					8
Тема 3. Розвиток природознавства та людинознавства	8		2			6	6					6
Тема 4. Психологія нового часу XVII в.	10	2	2			6	6					6
Разом за змістовим модулем 1	36	6	6			24	32	2	2			28
Змістовий модуль 2. Становлення психології як науки												
Тема 5. Розвиток психології в епоху просвітництва	10	2	2			6	10	2				8
Тема 6. Становлення психології як самостійної науки	6	2				4	10		2			8
Тема 7. Основні психологічні школи	10	2	2			6	10	2				8
Разом за змістовим модулем 2	26	6	4			16	30	4	2			24
Змістовий модуль 3. Базові психологічні школи.												
Тема 8. Еволюція шкіл і напрямків	14	2	2			10	16	2	2			12
Тема 9. Психологія в Україні та її розвиток	14	2	2			10	12					12
Разом за змістовим модулем 3	28	4	4			20	28	2	2			24
Усього годин	90	16	14			60	90	8	6			76

5. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Розвиток психологічних знань в рамках вчення про душу Аспекти наукової діяльності.	2/2
2	Філософське вчення про свідомість.	/-
3	Розвиток природознавства та людинознавства	2/-
4	Психологія нового часу XVII в.	2/-
5	Розвиток психології в епоху просвітництва	2/-
6	Становлення психології як самостійної науки	-/2
7	Основні психологічні школи	2/-
8	Еволюція шкіл і напрямків	2/2
9	Психологія в Україні та її розвиток	2/
	РАЗОМ	14/6

6. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Розвиток психологічних знань в рамках вчення про душу Аспекти наукової діяльності.	6/8
2	Філософське вчення про свідомість.	6/8
3	Розвиток природознавства та людинознавства	6/6
4	Психологія нового часу XVII в.	6/6
5	Розвиток психології в епоху просвітництва	6/8
6	Становлення психології як самостійної науки	4/8
7	Основні психологічні школи	6/8
8	Еволюція шкіл і напрямків	10/12
9	Психологія в Україні та її розвиток	10/12
	РАЗОМ	60/76

7. Завдання для опрацювання тем дисципліни

Назва теми	Зміст завдання для відпрацювання пропущених занять і невиконаних завдань	Форми контролю	Література	Кількість балів
Змістовий модуль 1. Психологічне консультування особистості				
Тема 1 Розвиток психологічних знань в рамках вчення про душу Аспекти наукової діяльності.	Опрацювання та підготовка до практичного заняття;	Експрес опитування, складання термінологічного словника за ключовими словами.	основна [3,4,7,25-27,28] допоміжна [1,3,5,7,10-14]	6
Тема 2 Філософське	Опрацювання та	Підготовка доповіді	основна	6

вчення про свідомість.	підготовка практичного заняття;	«Філософські вчення про свідомість» Скласти хронілогічну таблицю розвитку свідомості та психіки людини.	[3,4,7,25-27,28] допоміжна [1,3,5,7,10-14]	
Тема 3. Розвиток природознавства та людинознавства	Опрацювання та підготовка практичного заняття;	Анотування основних джерел з теми.	основна [3,4,7,25-27,28] допоміжна [1,3,5,7,10-14]	6
Тема 4. Психологія нового часу XVII ст..	Опрацювання та підготовка практичного заняття;	Конспект, складання тестів. Есе на тему «Особливості психології Нового часу XVII ст.»	основна [3,4,7,25-27,28] допоміжна [1,3,5,7,10-14]	6
Тема 5. Розвиток психології в епоху просвітництва	Опрацювання та підготовка практичного заняття;	Експрес опитування, складання термінологічного словника за ключовими словами. Перелічити основні етапи розвитку психології в епоху Просвітництва.	основна [3,4,7,25-27,28] допоміжна [1,3,5,7,10-14]	6
Тема 6. Становлення психології як самостійної науки	Опрацювання та підготовка практичного заняття;	Описати і проаналізувати становлення психології як самостійної науки	основна [3,4,7,25-27,28] допоміжна [1,3,5,7,10-14]	6
Тема 7. Основні психологічні школи	Опрацювання та підготовка практичного заняття;	Анотування основних джерел з теми. Назвати основні психологічні школи. Дати їх характеристику.	основна [3,4,7,25-27,28] допоміжна [1,3,5,7,10-14]	8
Тема 8. Еволюція шкіл і напрямків	Опрацювання та підготовка практичного заняття;	Анотування основних джерел з теми. Скласти порівняльну таблицю з відмінностями та основними особливостями шкіл та напрямків психології.	основна [3,4,7,25-27,28] допоміжна [1,3,5,7,10-14]	8
Тема 9. Психологія в Україні та її розвиток	Опрацювання та підготовка практичного заняття;	Експрес опитування, складання термінологічного словника за ключовими словами.	основна [3,4,7,25-27,28] допоміжна [1,3,5,7,10-14]	8

7. Індивідуальні завдання

1. Антична психологія та її значення для розвитку й становлення науки.
2. Наукові погляди Аристотеля у книзі «Наука про душу».
3. Психологічні ідеї стародавнього світу.
4. Психологія середніх віків.
5. Психологія епохи Відродження.
6. Історичні віхи психології і відкритої кризи.
7. Філософські вчення про свідомість як критерій психіки.
8. Психологічні теорії Рене Декарта.
9. Розвиток та становлення асоціативної психології у XVI ст. 10.
11. Діалектико-матеріалістичне вчення про психіку і свідомість.
12. Німецька емпірична психологія першої половини XIX ст.
13. Психологічна думка в Росії донаукового періоду.
14. Розвиток еволюційних ідей в біології та їх значення для психології.
15. Розвиток та становлення психології за кордоном у XX ст.
16. Становлення психологічної думки в Україні.
17. Історія психоаналізу.
18. Історія психології в Україні.
19. Історичні витоки європейської школи психології.
20. Особливості історії та сучасної психології Сходу.
21. Психологія Росії XIX ст.
22. Роль Г.С.Костюка в становленні психології в Україні.
23. Історія створення та розвитку Інституту психології ім. Г.С.Костюка АПН України.
24. Психологія та культура України ХУІІІ-ХІХ ст.
26. Розвиток психології в Україні XX ст. Психологія України ХХІ ст.
27. Психологія в Україні та її місце у світовій науці.
28. Історичні витоки психології.
29. Історія розвитку психології особистості у вітчизняній науці.
30. Історія розвитку психології особистості в зарубіжній науці.

Форми контролю: опитування, перевірка рефератів, експертне оцінювання дискусії, аналіз роботи.

8. Методи навчання

I. Організація, самоорганізація та здійснення навчально-пізнавальної діяльності за джерелом передання і сприймання навчальної інформації: словесні (розповідь, бесіда, лекція, пояснення, інструктаж) і практичні (вправи, алгоритмізація, практична робота, активне соціально-психологічне навчання); за ступенем самостійності мислення студентів: репродуктивні і творчі методи; за логікою передання і сприймання навчальної інформації: індуктивні (узагальнення), дедуктивні(конкретизація), аналітичні, синтетичні – навчальний аналіз, синтез, установлення причинно-наслідкових зв'язків; за ступенем керівництва навчальною роботою студентів: самостійна робота студентів, робота з книгою.

II. Стимулювання та мотивація навчально-пізнавальної діяльності.

Дидактичні (ділові, ситуативно-рольові та ін.) ігри, навчальні дискусії, інтерактивні методи навчання.

III. Контроль і самоконтроль, аналіз та оцінювання результатів навчання. Індивідуальне і фронтальне опитування, письмові контрольні роботи.

9. Методи контролю

- Поточне тестування.
- Перевірка завдань самостійної роботи.

- Перевірка індивідуальної роботи.
- Поточний контроль.
- Семестрова форма контролю.

10. Розподіл балів, які отримують студенти

Приклад для екзамену

Поточне тестування та самостійна робота									Підсумковий тест (екзамен)	Сума
Змістовий модуль 1			Змістовий модуль 2				Змістовий модуль 3		40	100
T1	T2	T3	T4	T1	T2	T3	T1	T2		
6	6	6	6	6	6	8	8	8		

T1, T2 ... T12 – теми змістових модулів.

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	
74-81	C		
64-73	D	задовільно	
60-63	E		
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов’язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов’язковим повторним вивченням дисципліни

11. Методичне забезпечення

1. Підручники.
2. Роздатковий матеріал. Психокорекційні ситуації, вправи, тренінги.
3. Мультимедійні засоби. Презентації.

12. Рекомендована література

Основна

- 1 Ждан А.Н. История психологии. От Античности до наших дней: М.: Академический Проект: 2016, 576 с.
2. Роменець В. А. Історія психології XX століття: Навч. посібник. - К.: Вища шк., 2017. - 990 с.
3. Роменець В.А. Історія психології епохи Відродження. – К., 2016.

4. Роменець В.А. Історія психології епохи Просвітництва. – К., 2016.
5. Роменець В.А. Історія психології Стародавнього світу та середніх віків. – К., 1983.
6. Роменець В.А. Історія психології XVII століття. – К., 1990.
7. Ярошевский М.Г., Петровский А.В. История и теория психологии. -Ростов-на-Дону: Феникс, 1996. - Т. 1. - 394 с.
1. Бондаревська Л. Л. Діагностика значущих переживань у роботі психолога-практика (на матеріалі АСПН) за ред. / Л. Л. Бондаревська. – К. : [Сімейне коло], 2016. – 64 с.
2. Будилова Е. А. Труды по истории психологии: Памятники психологической мысли. – Наука, 2018. – 504 с.
3. Выготский Л.С. Вопросы теории и истории / Собр. соч.: В 6 т. - М., 2017.-Т.1.
4. Ждан А.Н. История психологии: от античности к современности.- М.: Педагогическое общество России, 2002. - 512 с.
5. Исторический путь психологии: Прошлое, настоящее, будущее. - М., 1992. -345 с.
6. История отечественной и мировой психологической мысли. Ценить прошлое, любить настоящее, верить в будущее / под ред. А. Л. Журавлева, В. А. Кольцовой, Ю. Н. Олейника. – М., 2013. – 784 с
7. Криворучко П.П. Історія психології: Курс лекцій / За заг. ред. М.С.Ко-рольчука. - К.: КиМУ, 2003. - 220 с.
8. Маслоу А. Дальнейшие рубежи развития человека // Вопросы само-развития человека / Междисциплинарный теоретико-методологический сб. / Под ред. Данченко В.-К., 1990.-Вып. II.-С. 3-Ю.
9. Маслоу А. Новые рубежи человеческой природы: Пер. с англ. - М.: Смысл, 1999.-425 с.
10. Основи психології: Підручник / За заг. ред. О.В.Киричука. - К., 1995. -632 с.
11. Обухов Я.Л. Символдрама и современный психоанализ. Сборник статей. -Харьков: Регион-информ, 1999. - 252 с.
12. Основи консультативної психології. Аналіз сучасних концепцій: Методологічні рекомендації / За ред. Бондаренко О.Ф. - К.: РНМК Міносвіти України, 1992.-116с.
13. Парамонова А.А. Открытие детства в России. Развитие научного знания о ребенке в истории отечественной психологии конца XIX - начала XX века, 2011. – 172 с.
14. Психология. Словарь / Под общ. ред. А.В.Петровского, М.Г.Ярошевского. -2-е изд., испр. и доп. - М.: Политиздат, 1990. - 494 с.
15. Перлз Ф., Гудмен П., Хефферлин Р. Практикум по гештальттерапии. -СПб.: Петербург - XXI век, 1995. - 448 с.
16. Роджерс К.Ю. Взгляд на терапию. Становление человека: Пер. с англ. / Под общ. ред. Исениной Е.И. - М.: Прогрессе, 1994. - 480 с.
17. Роджерс К.Ю. Об инкаутер-группах: Пер. с англ. - Нью-Йорк, 1970. -134 с.
18. Стасько О. Г. Врахування умовних цінностей суб'єкта у роботі психолога / О. Г. Стасько. – К. : [Сімейне коло], 2013. – 92 с.
19. Франкл В. Человек в поисках смысла: Сборник: Пер. с англ. / Под общ. ред. Л.Я. Грозмана, С.Л. Леонтьева. - М.: Прогрессе, 1990. - 368 с.
20. Фрейд З. Избранное: Кн. 1. - М.: Московский рабочий; Вся Москва, 1990. -160 с.
21. Фрейд З. Введение в психоанализ: Лекции. - М.: Наука, 1989. - 423 с.
22. Хомская Е.Д. Нейропсихология. - М.: МГУ, 1987. - 288 с.
23. Хрестоматия по телесно-ориентированной психотерапии и психотехнике. Ред.-сост. В.Ю.Баскаков. - 2-е изд. - М.: Смысл, 1997. - 159 с.
24. Ю. А. Филипченко, С. А. Суханов, Л. Г. Оршанский, В. Вундт У истоков психологии XX века / под ред. Николая Лосского, Эрнеста Радлова. – М., 2010. – 136 с.
25. Ярошевский М.Г. История психологии. - 2-е изд. - М.: Мысль, 1976. -463 с.
26. Ярошевский М.Г., Петровский А.В. История и теория психологии. -Ростов-на-Дону: Феникс, 1996. - Т. 1. - 394 с.

27. Ярошевский М.Г. Краткий курс истории психологии: Учеб. пособие.-М.: Международная педагогическая академия, 1995. - 144 с.
28. Історія психології : курс лекцій : навчальний посібник / уклад. Н. В. Гриньова. – Умань : Візаві, 2012. – 209 с.

Допоміжна

1. Батыршина А.Р. История психологии / А. Батыршина. – М., 2011. – 224с.
2. Васильев Л.С. История Востока : учеб. / Л. Васильев. – М. : Высшая школа, 2001. – 512 с.
3. Гальперин П.Я. Хрестоматия по истории психологии / П. Гальперин, А. Ждан. – М.: Изд-во Моск. ун-та, 1980. – 296с.
4. Гаспаров М.Л. Занимательная Греция : рассказы о древнегреческой культуре / М. Гаспаров. – М. : Б.С.Г.- Пресс, 2009. – 591 с.
5. Гиппократ. О природе человека / Гиппократ. – М. : Едиториал УРСС, 2006. – 352 с.
5. Історія психології: курс лекцій: навч. посіб. / уклад. Н.В. Гриньова. – Умань : Візаві, 2012. – 209 с.
6. История Китая : учеб. / под ред. А.В. Меликсетова. – 2-е изд., исправ. и допол. – М. : Изд-во МГУ, 2002. – 736 с.
7. Корольчук М.С. Історія психології : навч. посіб. / М.С. Корольчук, М.С. Криворучко. – К.: Ніка-Центр, 2004. – 248 с.
8. Крижанівський О.П. Історія стародавнього Сходу : підруч. / О.П. Крижанівський. – К.: Либідь, 2000. – 592с.
9. Лихи Т. История современной психологии / Т. Лихи. – СПб. : Питер, 2003. – 448 с.
10. Малашкина М.М. Популярная история психологии / М.М. Малашкина. – М., 2002. – 480 с.
- Махній М.М. Історія психологічної думки : навч. посіб. / М. Махній, М. Скок / [Електронний ресурс]. – Чернігів : Чернігівський національний педагогічний університет імені Т. Шевченка, 2010. – Режим доступу: <http://makhnii-history.blogspot.com/>
11. Марцинковская Т.Д. История психологии / Т. Марцинковская, А. Юревич. – М. : Gaudeamus, 2011. – 528 с.
12. Сарычев С. История психологии в таблицах и схемах / С. Сарычев, И. Логинов. – М. : Феникс, 2010. – 496 с.
13. Сто великих психологов. – М.: Вече, 2004. – 427 с.
14. Хант Мортон. История психологии / Мортон Хант; перев. А. Александрова. – М. : Москва, 2009. – 864 с.

Словники і довідники:

- 1) Словник-довідник психолога-консультанта/укл.: Н.В. Гаркавенко, Я.В. Чапрак, С.К. Шандрук, І.І. Солійчук/ Наук. ред. В.Г. Панок.- Чернівці, «Рута», 2010.- 200 с.

Перелік фахових періодичних видань рекомендованих для використання в практичній діяльності спеціалістів практичних психологів

- 23316 - газета "Психолог"
37648 - газета "Психолог дошкілля"
91815 - газета "Соціальний педагог"
90224 - газета "Дефектолог"
23677 - "Психолог. Бібліотека"
91491 - "Психолог. Комплект книжок для психолога. Шкільний світ. 2005-2007" 74064 - журнал "Практична психологія та соціальна робота" 74016 - журнал "Обдарована дитина"

13. Інформаційні ресурси

1. <http://uk.wikipedia.org/wiki/Психологія>
2. <http://psychologiya.com.ua/>
3. <http://www.rsd.in.ua/>

4. <http://mysiholog.com/>
5. <http://chitalka.info/psy.html>
6. <http://www-psyhology.univer.kharkov.ua/>
7. <http://abook.fm/audio/Психология>
8. <http://www.psycheya.ru/>
9. <http://ualib.com.ua/>
10. <http://www.psyh.kiev.ua/>Головна_сторінка
11. <http://psi.rv.ua/>
12. <http://www.social-science.com.ua/>тематика/20_ПСИХОЛОГІЯ
13. <http://studentam.net.ua/content/section/24/86/>
14. http://www.big-lib.com/book/27_Zagalna_psihologiya
15. <http://psihoterapia.narod.ru/>